

Liiton toimintaohjeet uutta kotia etsivien eläinten osalta

YLEISTÄ

Kaikkien yhdistyksille siirtyvien eläinten terveydentila sekä mahdollinen tunnistusmerkintä tarkastetaan heti eläintä vastaanottaessa. Yhdistysten tulisi laatia omaan käyttöön ohjeistus siitä, miten estetään eläinten väliset tartunnat ja miten pyritään turvaamaan eläinten hyvinvointi, yksilötarpeet ja lajityypillinen käyttäytyminen.

Eläinsuojeluyhdistyksen kautta uutta kotia etsivät eläimet ilmoitetaan yhdistyksen harkinnan mukaan Kodittomat.fi -palvelussa, jonka käyttömaksun SEY maksaa jäsenyhdistyksilleen. Kotia etsivistä ilmoitetaan harkinnan mukaan myös yhdistyksen omilla verkkosivuilla ja omissa somekanavissa.

Kotiehdokkaan kanssa keskustellaan perusteellisesti ja pääsääntöisesti kasvokkain. Hyvä pyrkimys on, että kaksi eri yhdistystoimijaa keskustelee kotiehdokkaan kanssa ja/tai että kotiehdokas vierailee eläimen hoitopaikassa useampaan kertaan ennen kodinvaihtoa. Yhdistys voi käyttää kotiehdokkaan kanssa käytävän keskustelun pohjana liiton muistilistaa (ohessa).

Yhdistyksen omista käytännöistä riippuen kotiehdokkaan luona voidaan käydä katsomassa tulevan lemmikin pito-olosuhteet. Jos kotiehdokas sijaitsee maantieteellisesti kaukana, yhdistys voi halutessaan pyytää kotiehdokkaan alueella toimivaa SEYn jäsenyhdistystä tai eläinsuojeluneuvojaa vierailemaan lemmikkiä haluavan kotona.

Luovutettavasta eläimestä tehdään ostajan kanssa myyntisopimus. Ostajan on maksettava eläimen hinta joko etukäteen tai luovutushetkellä. Myyntisopimuksella eläin sekä vastuu eläimestä siirtyvät myyjältä ostajalle. Yhdistys voi halutessaan käyttää liiton myyntisopimusmallia (ohessa).

Osa eläinsuojeluyhdistyksistä käyttää myyntisopimuksen sijaan sijoitussopimusta, jossa eläimen omistusoikeus pyritään säilyttämään yhdistyksellä. SEY suosittelee eläimen myymistä sijoittamisen sijaan, koska sijoitussopimus ei ole laillisesti sitova vaihtoehto ja voi johtaa hankaliin riitatilanteisiin. Samalla tavoin yhdistyksen tulee huomioida, että edes myyntisopimukseen lisätyt toiveet ja suositukset (esim. eläimen leikkauttamisesta tai ulkoiluttamisesta vain valvotusti) eivät laillisesti velvoita uutta omistajaa.

Halutessaan yhdistys voi antaa eläimen uuteen kotiin sijaiskotisopimuksella niin sanotun koeajan ajaksi. Se voi olla tarpeen esimerkiksi tilanteissa, joissa pentu voidaan leikkauttaa vasta luovutuksen jälkeen ja yhdistys haluaa varmistua pennun leikkautuksesta pitämällä omistajuuden itsellään. Sijaiskotisopimuksessa määritellään kustannusten ja vastuiden jakautuminen sekä sijoituksen kesto. Sijoituksen kesto tulee miettiä tarkkaan; esimerkiksi lemmikkien tutustuttamiseen toisiinsa parin viikon koeaika on lähtökohtaisesti liian lyhyt.

Yhdistyksille suositellaan eläinten kuulumisten vaihtoa uuden kodin kanssa. Uusia koteja kehoitetaan olemaan yhteydessä yhdistykseen erityisesti ongelmatilanteissa. Kuulumisten vaihtamista varten voi myös esimerkiksi rakentaa kanavan sosiaaliseen mediaan.

Eläinsuojeluyhdistys voi ottaa resurssiensa mukaan vastaan uutta kotia etsiviä eläimiä. Yhdistys voi halutessaan ja tilanteen mukaan pyytää eläimestä vastaanottomaksun. Eläimelleen uutta kotia etsivä omistaja luovuttaa eläimen omistusoikeuden eläinsuojeluyhdistykselle kirjallisesti. Omistusoikeuden luovuttamiseen voidaan käyttää liiton yhteistä sopimusmallia (ohessa).

Kaikkien eläinsuojeluyhdistysten hoivissa olevien eläinten hoidon on oltava huomattavasti parempaa kuin lain miniminormit edellyttävät. Tästä voidaan poiketa esimerkiksi sairauden hoitamisen vuoksi, jos poikkeaminen on väliaikaista ja eläimen edun mukaista. Eläimille on järjestettävä olosuhteet, joissa ne pääsevät toteuttamaan lajinomaista käyttäytymistään. Eläinsuojeluyhdistyksen tulee pohtia, kuinka kauan eläimiä on niiden hyvinvoinnin kannalta järkevää pitää eläinsuojeluyhdistyksen hoidossa. Eläimen hoitoon on oltava käytettävissä tarpeeksi resursseja, kuten asiantuntevia sijaiskoteja, eläin ei saa stressaantua hoidosta liiallisesti, eikä hoito myöskään saa heikentää eläimen elämänlaatua merkittävästi.

SEY suosittelee, että jäsenyhdistykset eivät luovuta eläimiä maksutta tai liian halvalla. Eläimen hinta voi olla joko eläin- tai lajikohtainen tai kiinteä summa. Hinnan määrittämisessä voi tutkia esimerkiksi muiden alueellisten toimijoiden (esim. eläinsuojeluyhdistysten, löytöeläinpalveluiden) hintoja, ja hinnan tulisi kattaa ainakin osa eläimen kuluista.

KOIRAT

Tautien ja infektioiden välttämiseksi kaikki koirat tulee pitää karanteenissa 14 vrk, jotta nähdään, että niillä ei ole tarttuvia tauteja.

Kaikki koirat rokotetaan ja merkitään sirulla, jos koiralla ei ole jo sirua. Sirun tiedot viedään tietokantaan (esim. Turvasiru). Koirille annetaan tarpeen mukaan loishäätö.

Koirien kastroinnissa tai steriloinnissa otetaan yksilökohtaisesti huomioon eläimen etu ja eläinsuojelullinen näkökulma, ja päätös toimenpiteestä tehdään sen pohjalta. Luovutusikäisille koiranpennuille, joita ei voida jostain syystä vielä kastroida tai steriloida, voidaan tehdä uuden kodin kanssa leikkautukseen asti sijoitussopimus.

KISSAT

Tautien ja infektioiden välttämiseksi kaikki kissat tulee pitää karanteenissa 14 vrk, jotta nähdään, että niillä ei ole tarttuvia tauteja.

Kaikki kissat rokotetaan ja merkitään sirulla, jos kissalla ei ole jo sirua. Sirun tiedot viedään tietokantaan (esim. Turvasiru). Kissoille annetaan tarpeen mukaan loishäätö.

Kaikki eläinsuojeluyhdistyksen kautta kulkevat aikuiset kissat steriloidaan/kastroidaan yhdistyksen toimesta ennen luovutusta. Tällä varmistetaan, että uusi omistaja ei unohda tai jätä sitä tekemättä eikä Suomen entisestäänkin liian suuri maatiaiskissapopulaatio enää kasva eikä eläinsuojeluun tule uusia asiakkaita.

Jäsenyhdistyksiä kannustetaan varhaissterilisaatioon silloin, kun kissan myöhempää leikkautusta ei voida varmistaa, kun se on kissan hyvinvointi huomioiden mahdollinen vaihtoehto ja kun alueella on eläinlääkäri, joka pystyy toimenpiteen tekemään. Varhaissterilisaatio voidaan yleensä tehdä kissan ollessa vähintään kilon painoinen. Varhaissterilisaatiota ei tule tehdä, jos esimerkiksi kissayksilön kunto aiheuttaa normaalia suuremman riskin kissan hyvinvoinnille.

SEY suosittelee jäsenyhdistyksille kissanpennun luovutusiäksi 14-16 viikkoa, mikäli yksilöstä tai sen tilanteesta johtuvat syyt eivät ole peruste muulle käytännölle. SEY pitää minimi-ikärajana kissanpennun luovutukselle 14 viikon ikää, mutta yksilöstä johtuvat syyt, kuten jos kissanpentu elää ilman emoa ja sisaruksia, tulee ottaa huomioon.

Kissan ulkoilu ja virikkeistäminen

Uudelle kodille on painotettava kissan virikkeistämisen merkitystä kissan hyvinvoinnin kannalta. Myös oppaita ja vinkkejä virikkeistämiseen kannattaa antaa.

SEY suosittelee, että kissaa ulkoilutetaan vain valvotusti. Valvomattomaan ulkoiluun liittyy lukuisia riskejä kissan hyvinvoinnille. Vapaana liikkuvat kissat myös aiheuttavat kärsimystä ja kuolemia suurelle määrälle luonnonvaraisia eläimiä. Valvottu ulkoilu voi tapahtua esimerkiksi ulkotarhassa tai valjaissa. Se on kissalle keskeinen tapa toteuttaa monipuolisesti lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan. Kissanpennut tulisi lähtökohtaisesti totuttaa valvottuun ulkoiluun.

Mikäli kissa kuitenkin luovutetaan valvomatta ulkoilevaksi, uudelle omistajalle on painotettava, että sen terveydenhoidosta ja riittävästä ravinnon ja veden saamisesta on huolehdittava, sen ympäristön on oltava mahdollisimman turvallinen ja sillä on oltava aina saatavilla lämmin, suojaista paikka.

Muuta

Liiton kissalinjauksessa (ohessa) on toimintaohjeita villiintyneiden kissojen osalta.

Muut lemmikkieläimet

Kanit, fretit, jrsijät, kilpikonnat ym. tunnistusmerkitään (esim. siru, tatuointi) mahdollisuuksien mukaan. Tunnistusmerkinnän tiedot viedään lajikohtaiseen tai kansalliseen rekisteriin.

Kanien kastrointia/sterilointia ennen luovutusta suositellaan.

Neuvoja eksoottisten eläinten oikeaoppiseen hoitoon voi kysyä esimerkiksi Suomen herpetologiselta yhdistykseltä <http://www.herpetomania.fi/>. Apua löytyy myös Ruokaviraston ohjeesta "Lemmikkieläin - eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna":<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/elainten-pito/elainten-suojelu-ja-kuljetus/lemmikkielain-elainsuojelulainsaadantoa-koottuna.pdf>.

Eläinten lopetus

Vain eläinlääkäri saa lopettaa yhdistyksen hallussa olevan eläimen, ellei ole eläinsuojelullisia perusteita toimia toisin.